

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ГУДВІЛУ ВІДПОВІДНО ДО МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

Аванесова Евеліна Сергіївна, студентка 2 курсу спеціальності 071 «Облік і оподаткування» другого (магістерського) рівня вищої освіти

Ющенко Ольга Сергіївна, студентка 2 курсу спеціальності 071 «Облік і оподаткування» другого (магістерського) рівня вищої освіти

Миколаївський національний аграрний університет

Науковий керівник: Сирцева Світлана Володимирівна, к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування МНАУ

У сучасних умовах розвитку ринкової економіки все більше уваги суб'єкти господарювання приділяють нематеріальним активам як одному із базисних об'єктів ефективного ведення діяльності. Масштабні технологічні зміни, активна інвестиційна діяльність, прагнення отримати визнання, як на внутрішньому, так і на зовнішніх ринках, дає імпульс для зростання частки нематеріальних активів у структурі майна підприємства.

Сьогодні очевидно, що нематеріальні активи здатні відігравати значну роль у процесі отримання підприємством прибутку. Одним з таких нематеріальних активів є гудвіл або «ділова репутація» [1].

Дослідженням проблем тлумачення та обліку гудвілу підприємств займаються сучасні українські та закордонні науковці, серед яких Городянська Л., Діба В., Заноні А., Крупка Я. та багато інших. Попри широке розмаїття наукових праць та значні наукові досягнення у цій сфері, ряд методичних

питань, пов'язаних з обліком гудвілу відповідно до міжнародних стандартів потребують подальшого дослідження.

Виходячи з міжнародної практики бухгалтерського обліку, питання відображення гудвілу в обліку є складним. Облік гудвілу у системі міжнародних стандартів фінансової звітності регулюється декількома стандартами.

Так, питання первісного визнання та оцінки гудвілу регулює МСФЗ 3 «Об'єднання бізнесу». Подальший облік, що зводиться до відображення його знецінення визначений в МСБО 36 «Зменшення корисності активів». Також основні питання щодо визнання, оцінки і розкриття певної інформації про нематеріальні активи у фінансовій звітності визначені МСБО 38 «Нематеріальні активи».

Суб'єкт господарювання обліковує кожне об'єднання бізнесу із застосуванням методу придбання.

Згідно з МСФЗ 3 [2] на дату придбання компанії покупець повинен: визнати гудвіл, отриманий у результаті об'єднання бізнесу як актив; оцінити гудвіл за собівартістю.

Причому виділяють такі методи розрахунку гудвілу:

метод повного гудвілу, коли гудвіл відносять як до частки контролюючих акціонерів, так і до частки неконтролюючих акціонерів;

метод традиційного гудвілу, коли весь гудвіл відносять тільки до частки контролюючих акціонерів і не відносять до частки неконтролюючих акціонерів.

Таким чином, МСФЗ 3 не описує будь-які критерії визнання гудвілу, і єдиною умовою його визнання є його правильна оцінка.

Відповідно до МСФЗ 38 «Нематеріальні активи» такі нематеріальні активи, як ділова репутація, знання та кваліфікація працівників, назви підприємств, марок, бази даних, прихильність клієнтів тощо, становлять внутрішньо створений гудвіл і не визнаються внаслідок того, що не відповідають таким критеріям:

нематеріальний актив слід визнавати окремо від інших аспектів діяльності підприємства;

використання нематеріального активу підприємством має контролюватися як результат минулих подій;

майбутні економічні вигоди є очікуваними та можуть бути обчислені;

вартість активу може бути надійно визначеною [3].

Гудвіл, визнаний при придбанні та об'єднанні підприємств, у кінці звітного року відповідно до МСБО 36 «Зменшення корисності активів» перевіряється на предмет знецінення [4].

Збитки від знецінення гудвілу відображаються у складі інших витрат. На відміну від знецінення інших активів, збиток про знецінення гудвілу не рефінансується.

У фінансовій звітності повинна бути розкрита інформація, що дозволяє користувачам звітності оцінити динаміку балансової вартості гудвілу протягом звітного періоду. У пояснювальній записці до фінансової звітності розкривається інформація про:

- причини виникнення гудвілу;
- фактори, що вплинули на збільшення гудвілу;
- суми визнаних збитків від знецінення на кінець періоду;
- первісну вартість і збитки від зменшення корисності, визнані на початок періоду.

Окремо розкривається інформація про вартість гудвілу, включеної у вартість дочірніх підприємств, врахованих у складі необоротних активів.

Таким чином, правильне застосування міжнародних стандартів бухгалтерського обліку і фінансової звітності щодо визнання, оцінки та обліку гудвілу, професійні судження та кваліфікація бухгалтера дозволить сформулювати та надати достовірну інформацію для прийняття рішень зацікавленими користувачами на практиці.

Література

1. Васильєва Л.М., Бондарчук Н.В. Ділова репутація підприємства як об'єкт бухгалтерського обліку. Вісник Дніпропетровського аграрно-економічного університету. 2017. №2(44). С.109-112.

2. Міжнародний стандарт фінансової звітності 3 «Об'єднання бізнесу»: Міністерство фінансів України: [сайт]. URL: <http://www.minfin.gov.ua/file/link/320316/file/IFRS%2003.pdf> (дата звернення 07.11.2019).

3. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 38 «Нематеріальні активи»: Міжнародний документ від 01.01.2012. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/MU12044.html (дата звернення 07.11.2019).

4. Міжнародний стандарт фінансової звітності 38 «Нематеріальні активи»: Міністерство фінансів України: [сайт]. URL: <http://www.minfin.gov.ua/file/link/320380/file/IAS%2038.pdf> (дата звернення 07.11.2019).